

СТАНОВИЩЕ

На дисертация на тема :”ВЛИЯНИЕ НА ПСИХОЛОГИЧЕСКИТЕ РЕСУРСИ НА ЛИЧНОСТТА ВЪРХУ САМОРЕГУЛАЦИЯТА НА ОЗДРАВИТЕЛНИЯ ПРОЦЕС ПРИ СЪРДЕЧНО СЪДОВИ ИНТЕРВЕНЦИИ”

Докторант:Даниела Любомирова Тодорова-Папанчева

Рецензент:Проф.д.пс.н. Ваня Матанова

Представената дисертация е посветена на една изключително актуална и неразработена в специализираната психологическа и медицинска литература област.В този контекст самостоятелна ценност представлява многопластовата теоретична систематизация на психосоциалните и психологични предиктори на сърдечно-съдовите заболявания.Специално внимание е отделено на системния подход и търсенето на междудисциплинарните връзки при обяснението на генезиса и лечението на сърдечно-съдовите заболявания.В тази връзка в първата част на дисертацията са разгледани различните обяснителни модели на основата на разбирането,че системния подход е корелационната матрица на интеракциите между обективните и субективни детерминанти на справянето със сърдечно-съдовите интервенции.Разгледана е и новата парадигма в психологията на здравето, а именно възприемането и саморегулацията на оздравителния процес.Съвременното развитие на този модел ,а именно ресурсивния модел е удачно използван в дисертационния труд ,както за изграждането на хипотезите не емпиричното изследване,така и за изграждане на комплексния изследователски дизайн.

В контекста на ясно формулирани цели и задачи на емиричното изследване във втора част на дисертацията са представени основните

задачи, хипотезите и предприетите стъпки за конструиране на изследователската програма, която включва номотетични и идеографични подходи. В тази насока специално внимание заслужава

адаптацията за българския културен контекст на представителни за изследователската практика в Сащ и Европа инструменти, както и приложения лонгитуден дизайн. Емпиричното изследване е реализирано на два етапа: предоперативния и след оперативния стадии. Резултатите са онагледени с таблици и диаграми. Важна част от емпиричното проучване е изследването на влиянието на депресията и тревожността върху негативната афективност и социалната инхибираност и влиянието им върху когнитивните и афективни репрезентации за саморегулация на оздравителния процес.

Даниела Папанчева удачно използва и подготовката си на клиничен психолог и с професионално реализираното полуструктурирано клинично интервю ,доказва необходимостта от включването на психотерапевтичните практики в подобряването на ефектите на сърдечно-съдовите интервенции. Приложени са адекватни математико –статистически процедури, които дават възможност да бъдат доказани разгърнатите изходни хипотези. Изследването е проведено в УМБАЛ”Св.Екатерина” ,София и включва 120 изследвани лица, разделени в контролна и експериментална група.

Положителните качества на така представения дисертационен труд могат да бъдат формулирани както следва:

1. Изследването е върху изключително актуална и неразработена в българската специализирана литература област.

2. Представено е добре обмислено, отлично планирано и проведено емпирично проучване.

3. Емпиричното проучване е проведено с помощта на инструментариум съчетаващ номотетични и идеографични

инструменти. Резултатите от проведеното полуструктурирано клинично интервю показват добър терапевтичен ефект.

4. В емпиричното проучване са използвани инструменти, които са особено актуални, но все още непознати и невнедрени в нашата клинична практика.

5. Представения дисертационен труд е достатъчно сериозен опит да се наложи био-психо-социалния модел като контрапункт на медицинския модел.

6. Представената дисертация е написана на добър език и стил, въпреки че формулировките на някои параграфи могат да се олекотят.

7. Получените емпирични данни имат както теоретична така и приложна стойност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Като се има предвид актуалността на темата, безспорните качества на представения дисертационен труд, с пълна убеденост препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Даниела Тодорова – Папанчева образователната и научна степен „Доктор”: Професионално направление 3.2. Психология /Психология на здравето/.

Рецензент: Проф. д. пс. н. Ваня Матанова

20.08.2011